EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 22.5.2018
COM(2018) 267 final

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

En ny europæisk kulturdagsorden

{SWD(2018) 167 final}

1. Indledning

I anledning af 60-året for Romtraktaterne erklærede lederne af 27 medlemsstater og EU-institutionerne deres ambitioner om en Union, *hvor borgerne har nye muligheder for kulturel og social udvikling samt økonomisk vækst. [...] en Union, der bevarer vores kulturarv og fremmer kulturel mangfoldighed*[1]. Dette blev bekræftet ved stats- og regeringschefernes topmøde i Göteborg i november 2017 og af Det Europæiske Råd i december 2017[2], hvor det europæiske år for kulturarv 2018[3] også blev fremhævet som en afgørende mulighed for at øge kendskabet til den sociale og økonomiske vigtighed af kultur og kulturarv.

Kommissionen erklærede i sin meddelelse om styrkelse af den europæiske identitet gennem uddannelse og kultur[4], at det er *i alle medlemsstaters fælles interesse at udnytte potentialet i uddannelse og kultur fuldt ud som drivkraft for beskæftigelse, social retfærdighed og aktivt medborgerskab samt som middel til at opleve europæisk identitet i al dens mangfoldighed*.

Europas rige kulturarv og de dynamiske kulturelle og kreative sektorer styrker den europæiske identitet og skaber en følelse af tilhørsforhold. Kultur fremmer det aktive medborgerskab, de fælles værdier, inklusionen og den interkulturelle dialog i Europa og i hele verden. Den skaber et samlingspunkt, også for nyligt ankomne flygtninge og andre migranter, og den bidrager til, at vi føler os som en del af fællesskaber. Kultur og kreative industrier er også i stand til at forbedre levestandarden, ændre fællesskaber, skabe beskæftigelse, vækst og afsmittende virkninger i andre økonomiske sektorer.

Den nye europæiske kulturdagsorden (den nye dagsorden) imødekommer de europæiske lederes opfordring til at gøre mere for, gennem kultur og uddannelse, at opbygge mere sammenhængende samfund og tilbyde en *vision om et attraktivt EU*[5]. Dens formål er at udnytte kulturens fulde potentiale til at bidrage til at opbygge et mere inklusivt og retfærdigt EU, støtte innovation, kreativitet og bæredygtig beskæftigelse og vækst.

2. Udfordringerne og målet

Nu hvor vi er på vej ud af den alvorlige finansielle krise, står Europa over for udfordringer i form af en voksende social ulighed, forskellighed blandt befolkningerne, populisme, radikalisering og terrortrusler. Nye teknologier og digital kommunikation forandrer samfund, livsstile, forbrugsmønstre samt magtforholdene i de økonomiske værdikæder. I en verden i forandring er kulturens rolle endnu vigtigere end nogensinde før. I en Eurobarometerundersøgelse fra 2017 svarede 53 % af de adspurgte, at medlemsstaterne har et tæt forhold på grund af fælles værdier, mens 40 % svarede, at medlemsstaterne er langt fra hinanden. Kultur kan være med til at bygge bro over denne kløft, eftersom den er øverst på listen over de faktorer, der har størst chance for at skabe en følelse af fællesskab[6]. Ifølge Eurostats oplysninger deltager over en tredjedel af europæere ikke i kulturelle aktiviteter[7]. Der er derfor potentiale nok til at øge den kulturelle deltagelse og samle europæerne om det, vi har til fælles, snarere end det, der deler os. Alligevel bliver markedsfragmenteringen, en utilstrækkelig adgang til finansiering samt usikre kontraktlige betingelser ved at stå i vejen for de kulturelle og kreative sektorer og reducere indkomsten hos de, der arbejder heri.

---

1 Romerklæringen, marts 2017.
2 Det Europæiske Råds konklusioner, december 2017.
3 https://europa.eu/cultural-heritage/.
4 COM(2017) 673 final.
5 Bratislavaerklæringen, september 2016.
6 Eurobarometer 87, foråret 2017.
7 Eurostat, november 2017.

Understøttet af tilstrækkelige midler vil den nye dagsorden udnytte synergierne mellem kultur og uddannelse og styrke forbindelserne mellem kultur og andre politikområder. Det vil også hjælpe de kulturelle og kreative sektorer med at overvinde udfordringerne og udnytte de muligheder, der ligger i digitaliseringen.

3. Retsgrundlag og de første skridt

Retsgrundlaget for tiltag på EU-plan på kulturområdet er artikel 3 i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 167 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde[8]. Medlemsstaterne har enekompetence på det kulturpolitiske område, mens EU's rolle er at fremme samarbejdet og støtte og supplere medlemsstaternes tiltag. EU's politiske samarbejde fik et løft gennem Kommissionens meddelelse fra 2007, der blev godkendt af Rådet[9], om en "europæisk kulturdagsorden i en stadig mere globaliseret verden"[10]. Europa-Parlamentet har også støttet denne dagsorden gennem politiske beslutninger og pilotprojekter.

Siden da har medlemsstaterne gjort en imponerende stor indsats[11] – inspireret af EU-politisk samarbejde gennem flere på hinanden følgende arbejdsplaner fra Rådet på kulturområdet, gennem projekter, der var finansieret af EU-programmer, og gennem makroregionale strategier[12].

Det Europæiske Råd har nu pålagt EU at gøre mere på dette område og at *undersøge eventuelle andre foranstaltninger til håndtering af de retlige og finansielle rammebetingelser for udviklingen af kulturelle og kreative industrier og mobiliteten for fagfolk i kultursektoren*[2].

4. Strategiske mål og foranstaltninger

Den nye dagsorden indeholder tre strategiske mål med sociale, økonomiske og eksterne dimensioner.

4.1 Den sociale dimension – udnyttelse af kultur og kulturel mangfoldighed med henblik på social samhørighed og velfærd

- Fremme den kulturelle kapacitet[13] hos alle europæere ved at gøre en bred række kulturelle aktiviteter tilgængelige og sikre, at der er muligheder for aktiv deltagelse
- Opfordre til mobilitet blandt fagfolk i de kulturelle og kreative sektorer og fjerne hindringer for deres mobilitet
- Beskytte og fremme Europas kulturarv som en fælles ressource, øge bevidstheden om vores fælles historie og værdier og styrke følelsen af en fælles europæisk identitet

Kulturel deltagelse, der bringer folk sammen. Kultur er en ideel måde at kommunikere på tværs af sprogbarrierer, opbygge kompetencer hos borgere og fremme social samhørighed på, herunder hos flygtninge, migranter og værtsbefolkninger. Inden for rammerne af den

---

8 Artikel 173 og 208 er også relevante for kreative industrier og udviklingssamarbejde.

9 2007/C 287/01.

10 COM(2007) 242 final.

11 SWD/2018/167 (Kommissionens arbejdsdokument, der ledsager denne meddelelse) indeholder en oversigt over foranstaltninger under 2007-dagsordenen, nærmere oplysninger om foranstaltninger, der foreslås i denne nye dagsorden, samt andre relevante foranstaltninger, der enten er i gang eller er planlagt, og nærmere oplysninger om høringer, statistikker og undersøgelser, der har bidraget til deres udvikling.

12 http://ec.europa.eu/regional_policy/da/policy/cooperation.

13 "Kapacitetstilgangen" blev udviklet af Amartya Sen. Dens udnyttelse i forbindelse med kultur er af nyere dato.

europæiske dagsorden 2007 er de politiske beslutningstagere, og de, der fører beslutningerne ud i livet, blevet enige om at bruge deltagerbaseret kunst til at fremme forståelse, opbygge kompetencer hos borgere og skabe øget selvtillid[14].

Kultur er en transformerende kraft, der kan forny fællesskaber. De europæiske kulturhovedstæder, der har været en succes gennem de sidste 30 år, beviser dette. Det samme gør de kulturelle infrastrukturprojekter, der finansieres af de europæiske struktur- og investeringsfonde. Det europæiske år sætter fokus på kulturens tværgående bidrag til de europæiske samfund og økonomier. Der er en ny og fleksibel tilgang til at forme vores miljøer – og den er forankret i kultur[15].

Kulturel deltagelse forbedrer også sundheden og trivslen. 71 % af de europæere, der deltog i nylige meningsmålinger, var enige i, at "det at bo tæt på steder med tilknytning til Europas kulturarv kan forbedre livskvaliteten"[16]. Forskningen[17] bekræfter også, at adgang til kultur er den næstvigtigste faktor for psykologisk velbefindende, kun overgået af fraværet af sygdom.

Men der er fortsat sociale og finansielle hindringer for kulturel deltagelse på trods af kulturelle organisationers indsats for at tilpasse sig til skiftende mønstre for kulturforbrug og befolkningens sammensætning. Der foreslås derfor en ny tilgang, hvor kulturel kapacitet skal være det ledende princip. Dette indebærer, at en bred række kulturelle kvalitetsaktiviteter gøres tilgængelige, at der sikres muligheder, som alle kan deltage i og være med til at skabe, og at forbindelserne styrkes mellem kultur og uddannelse, sociale anliggender, bypolitik, forskning og innovation[18].

For at øge deltagelsen er det nødvendigt med en højere grad af cirkulation af europæiske kunstværker og af fagfolk i de kulturelle og kreative sektorer. Baseret på solid dokumentation[19] vil EU fortsætte med at støtte politiske initiativer og finansiering, men medlemsstaterne er nødt til at gøre mere for at fjerne de administrative hindringer såsom risikoen for dobbeltbeskatning af kunstnere og aktører på kunstområdet.

---

14 Den åbne koordinationsmetode samt Voices of Culture 2014, 2016 og 2017.

15 I tråd med Davos-erklæringen 2018 om "Baukultur" af høj kvalitet for Europa.

16 Særnummer Eurobarometer 2017.

17 Sacco et al., 2011, The Interaction Between Culture, Health and Psychological Well-Being. Den åbne koordinationsmetode på kulturområdet for 2017-2018 vedrørende social inklusion er ligeledes ved at indsamle dokumentation om sundhed og velfærd.

18 Rapport fra King's College London "Towards cultural democracy: Promoting cultural capabilities for everyone".

19 Tre åbne koordinationsmetoder vedrørende Mobilitet for kunstnere og kunstophold, 2010, 2012, 2014.

Kommissionen vil:

- Støtte forskning i kulturelle synergier for at vurdere dens indvirkning på forskellige områder, herunder sundhed og velfærd (2018)
- Udvikle specifikke tiltag til at understøtte social inklusion gennem kultur, gennem Et Kreativt Europa og Erasmus+[20] og overveje udvælgelseskriterier for Et Kreativt Europa med henblik på at skabe incitament til at fremme kønsligestillet projektstyring (2019)
- Lancere et projekt om "kulturelle og kreative områder og byer" (under Et Kreativt Europa) for at fremme kulturel deltagelse og social og bymæssig fornyelse (2018)
- Foreslå en mobilitetsordning for fagfolk i de kulturelle og kreative sektorer under Et kreativt Europa (2018-2019)

Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at:

- Forpligte sig til at gøre væsentlige fremskridt med hensyn til at fjerne administrative og finansielle hindringer for mobilitet, bl.a. gennem den næste arbejdsplan på kulturområdet

4.2 Den økonomiske dimension – støtte kulturbaseret kreativitet inden for uddannelse og innovation samt i forbindelse med beskæftigelse og vækst

- Fremme kunst, kultur og kreativ tænkning i formel og ikkeformel uddannelse på alle niveauer og livslang læring
- Fremme gunstige økosystemer for kulturelle og kreative industrier, fremme adgangen til finansiering, innovationskapacitet, rimelig aflønning af forfattere og skabende kunstnere og tværsektorielt samarbejde
- Fremme de færdigheder, som de kulturelle og kreative sektorer har brug for, bl.a. digitale færdigheder, iværksætterkompetencer, traditionelle og specialiserede færdigheder

Kultur og kreativitet er vigtige aktiver for økonomien. Kultur bidrager direkte til vækst, beskæftigelse og udenrigshandel. EU's kulturelle beskæftigelse steg støt mellem 2011 og 2016, hvor den nåede op på 8,4 millioner. Der er et handelsoverskud på 8,7 mia. EUR inden for kulturgenstande[21], og de kulturelle og kreative sektorer anslås at bidrage med 4,2 % til EU's bruttonationalprodukt[22]. Innovative økonomiske sektorer har også brug for kreativitet for at bevare en konkurrencemæssig fordel. By- og landsamfund er i stigende grad afhængige af kultur til at tiltrække arbejdsgivere, studerende og turister.

Kultur, kunst, kreativitet og de kreative industrier er afhængige af hinanden. Det at kombinere viden og færdigheder, der er specifikke for de kulturelle og kreative sektorer, med færdigheder, der er specifikke for andre sektorer, er med til at generere innovative løsninger, herunder inden for informations- og kommunikationsteknologi, turisme, fremstillingsindustrien, tjenesteydelser og den offentlige sektor. For at udnytte denne forandrende kraft foreslår Kommissionen at fokusere på tre specifikke økosystemer:

[20] ec.europa.eu/programmes/creative-europe/, ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus.
[21] Eurostat 2016 (kulturelle statistikker: beskæftigelse, virksomheder, deltagelse, handel, udgifter).
[22] Undersøgelse fra Ernst & Young, 2014, "Measuring cultural and creative markets in the EU".

uddannelse, byer og regioner samt de kulturelle og kreative industrier for at skabe et gunstigt miljø for kulturdreven innovation.

Uddannelse: Der er en klar sammenhæng mellem uddannelsesniveau og deltagelse i kulturlivet. Tværsektoriel indsats om kulturel bevidsthed og udtryk – en af de otte nøglekompetencer, der er anerkendt på europæisk plan – vil blive undersøgt i forbindelse med den reviderede ramme for nøglekompetencer for livslang læring[23]. Der er også enighed om behovet for kompetencer og færdigheder, der kan overføres, og som stimulerer kreativitet og kritisk tænkning. Kommissionen har støttet OECD's arbejde med, hvordan man kan undervise, lære og vurdere kreativ og kritisk tænkning[24], der nu er PISA 2021's innovative område (Pisa – Programme for International Student Assessment). Dette fokus på kreativ og kritisk tænkning bør bredes ud til alle uddannelsesniveauer i overensstemmelse med ændringen i tilgangen fra STEM-fagene (naturvidenskab, teknologi, ingeniørarbejde og matematik - Science, Technology, Engineering and Maths) til STEAM, der også omfatter kunst (Art)[25].

Byer og regioner: De kulturelle og kreative sektorer har en enorm kapacitet til at eksperimentere, forudse tendenser og undersøge modeller for social og økonomisk innovation. Byer og regioner er naturlige partnere i dette[26]: De går forrest i den kulturdrevne udvikling takket være et større lokalt selvstyre, deres tiltrækningskraft på talentfulde individer og det, at de er så tæt på deres indbyggeres behov og potentiale. Kultur og turisme er stærke drivkræfter for økonomisk aktivitet. Byer, der investerer i kultur, kan høste store fordele, tiltrække flere job og mere menneskelig kapital end andre sammenlignelige byer, som det fremgår af det målingsværktøj for kultur og kreativitet i byer, der er udviklet af Kommissionens Fælles Forskningscenter[27]. I landdistrikterne bidrager renovering og opgradering af kultur- og naturarv til vækstpotentialet og bæredygtigheden[28]. Den integrerede forvaltning af kulturelle og naturmæssige aktiver opmuntrer folk til at opdage og engagere sig i begge[29].

Det er nødvendigt med planlægning, men der skal også være plads til og mulighed for innovation gennem bottom up-processer, kreative centre[30] og væksthuse, hvor freelancere og kunstnere arbejder og skaber i fællesskab. Klynger af virksomheder i de kreative sektorer har også vist, at de kan føre til høj vækst i beskæftigelsen[31], og ca. 6 % af de i alt 1 300 regionale prioriteter for intelligent specialisering henviser allerede til kultur[32]. Regionalt og europæisk territorialt samarbejde skaber vækst og beskæftigelse og fremmer Europa som en destination, herunder gennem makroregionale kulturruter[33]. Der er plads til at bygge videre på disse erfaringer for at styrke kulturens rolle i innovationsdreven regional udvikling.

Kulturelle og kreative industrier: For at kunne lave muligheder om til vækst og beskæftigelse har fagfolk og virksomheder i de kulturelle og kreative sektorer brug for

---

23 Vejledningsmanual for den åbne koordinationsmetode 2016 fastlægger praksis og anbefalinger.
24 OECD's Center for Uddannelse, Forskning og Innovation.
25 COM(2017) 247 final.
26 Kultur for byer og regioner, peerlæringsprojekt, 2015-17.
27 Målingsværktøj for kultur og kreativitet i byer, 2017.
28 2016 ENRD (European Network for Rural Development) Factsheet on Arts and Culture in Rural Areas
29 Natura 2000-casestudier om forbindelsen mellem kultur- og naturarv.
30 European Creative Hubs Network (det europæiske netværk af kreative centre, 2016-2018.
31 European Cluster Panorama (klyngekortlægning) 2014.
32 http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/map.
33 Routes4U: Fælles program mellem Kommissionen og Europarådet om kulturruter i makroregioner.

gode rammebetingelser: regler og lovgivning, der belønner kreationer, og som giver bedre adgang til finansiering, muligheder for at vokse og for at gøre sig gældende på internationalt plan, og et udbud af specifikke færdigheder.

For mange, navnlig yngre, europæere, er beskæftigelse på kulturområdet en vigtig indgang til arbejdsmarkedet (i Letland, Rumænien, Cypern, Bulgarien, Portugal, Estland og Spanien er flere blandt de 15-29-årige ansat inden for kulturen end i økonomien som helhed). Men den udbredte forekomst af projektbaseret, atypisk beskæftigelse og deltidsbeskæftigelse kan være problematisk. Det er en stor politisk udfordring at tilpasse de lovgivningsmæssige rammer til at yde dækning og social beskyttelse til periodiske og stadig mere mobile arbejdstagere. Et rimeligt vederlag til forfattere og skabende kunstnere er også en af de målsætninger, Kommissionen tager op i strategien for det digitale indre marked.

Adgangen til finansiering er også fortsat en stor udfordring for en sektor, som i overvejende grad består af SMV'er og mikrovirksomheder. Garantifaciliteten for de kulturelle og kreative sektorer (under Et Kreativt Europa) har haft en lovende start og vil blive styrket. Andre instrumenter vil fortsat blive undersøgt, såsom crowdfunding[34] og privat finansiering fra sponsorater, fonde og offentlig-private partnerskaber.

For fagfolk i de kulturelle og kreative sektorer er det nødvendigt med en bred vifte af digitale, traditionelle, tværgående og specialiserede færdigheder. Den nye dagsorden bygger på det igangværende politiske arbejde, især i forbindelse med færdigheder vedrørende iværksætterånd[35] og kulturarv.

I den nye dagsorden prioriteres en tværsektoriel tilgang til EU-samarbejde, i takt med at digitalisering og medskabelse fortsat nedbryder kunstneriske og økonomiske grænser. Dette vil blive suppleret af specifikke initiativer i de sektorer, der er længst fremme, for bedre at støtte den rige mangfoldighed af europæiske kulturelle udtryksformer.

Kommissionen vil:

- Støtte valideringsfasen af OECD-projektet "Undervisning, evaluering og læring af færdigheder inden for kreativ og kritisk tænkning i uddannelsen" med henblik på at inkludere et kreativitetsmodul i PISA 2021 og undersøge mulighederne for en tilsvarende indsats inden for videregående uddannelse (2018)
- Fremme musik og kunst i uddannelsen, herunder som et prioriteret tema i Erasmus+ (2019) og fremme udviklingen af kreativitetsorienterede tværfaglige moduler på videregående uddannelsesinstitutioner ved at kombinere kunst, informations- og kommunikationsteknologi, iværksætterånd og forretningsfærdigheder (2018)
- Fortsætte med at støtte regionerne i at implementere intelligent specialisering og makroregionale strategier med fokus på kultur og fremme bæredygtig kulturel turisme gennem et særligt europæisk initiativ i det europæiske år
- Støtte partnerskaber mellem fagfolk og industrier inden for den kreative sektor samt europæiske opstartsnetværk for kreativitetsdreven innovation, der integrerer kreativitet, kunst og design med den nyeste teknologi og videnskab

[34] Crowdfunding4Culture.

[35] Bl.a. gennem de europæiske rammer for iværksætterkompetencer og digitale kompetencer (EntreComp, DigComp).

- Gennemføre et pilotprojekt, der fremmer stærkere partnerskaber mellem de kulturelle og kreative sektorer, lokale myndigheder, arbejdsmarkedets parter og uddannelsesudbydere (2018)
- Undersøge muligheden for at skabe et videns- og innovationsfællesskab (KIC - Knowledge and Innovation Community) om kulturarv og kreative industrier under Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (2019)
- Organisere en regelmæssig dialog med de kulturelle og kreative sektorer inden for rammerne af den fornyede industripolitiske strategi for at identificere politiske behov og understøtte en sammenhængende politisk ramme på EU-plan
- Arrangere en regelmæssig dialog med musiksektoren og gennemføre den forberedende foranstaltning "Musik sætter Europa i bevægelse"
- Styrke dialogen med den europæiske audiovisuelle industri, herunder gennem det europæiske filmforums arrangementer (2018)
- Støtte medlemsstaterne i deres bestræbelser på at sikre et rimeligt vederlag til kunstnere og skabere gennem generelle og sektorspecifikke dialoger i overensstemmelse med strategien for det digitale indre marked (2019)

Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at:

- Forpligte sig til at forbedre de socioøkonomiske vilkår for kunstnere og skabere og prioritere kunstuddannelse under den næste arbejdsplan

4.3 Den eksterne dimension – Styrkelse af internationale kulturelle forbindelser

- Støtte kulturen som en drivkraft for bæredygtig social og økonomisk udvikling
- Fremme kultur og interkulturel dialog for at støtte fredelige relationer mellem forskellige samfund
- Styrke samarbejdet om kulturarv

Med den fælles meddelelse fra 2016 "En EU-strategi for internationale kulturelle forbindelser"[36] fastlagde EU en ramme for det kulturelle samarbejde med partnerlande. Dette er i fuld overensstemmelse med UNESCO's konvention fra 2005 om beskyttelse og fremme af de kulturelle udtryksformers mangfoldighed, som EU og alle medlemsstater har tilsluttet sig[37]. Den globale strategi for Den Europæiske Unions udenrigs- og sikkerhedspolitik[38] har identificeret kulturelt diplomati som et nyt område for EU's sammenhængende optræden udadtil. Den nye europæiske konsensus om udvikling[39] anerkender kulturens rolle som et vigtigt led i udviklingen og en katalysator herfor.

Kommissionen, Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik ("den højtstående repræsentant") og deres tjenestegrene – herunder Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten) – støtter fuldt ud det igangværende arbejde inden for Rådet med at udarbejde en omfattende trinvis tilgang til internationale kulturelle forbindelser. EU-tiltag skaber synergi og merværdi[40], især i lyset

[36] JOIN(2016) 29 final.
[37] http://en.unesco.org/creativity/, EU's seneste rapport kan læses her.
[38] EU's globale strategi.
[39] Vores verden, vores værdighed, vores fremtid, 2017.
[40] Bl.a. gennem den nye platform for EU's kulturdiplomati.

af EU-delegationernes udvidede rolle. EU-delegationernes kulturelle kontaktpunkter modtager undervisning i den kulturelle dimension af udvikling og eksterne relationer for bedre at kunne formidle bedste praksis og opfylde lokale partneres behov og forventninger.

Den nye dagsorden sørger for, at kultur bedre kan fremmes som en vektor for identitet og samhørighed, en drivkraft for socioøkonomisk udvikling og en faktor, der direkte fremmer fredelige relationer, herunder gennem ansigt-til-ansigt-møder i forbindelse med uddannelse og ungdomsprojekter med særligt fokus på Vestbalkan og udvidelseslandene[41]. Kommissionen planlægger også at anvende dagsordenen til at fremhæve den kulturelle dimension af bæredygtig udvikling og til at bidrage til at gennemføre FN's 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling.

Det europæiske år for kulturarv 2018[3] – som Vestbalkan er fuldt ud inddraget i – er en enestående lejlighed til at styrke de kulturelle bånd med partnerlande og lokale kulturelle sektorer. De partnerskaber, der indgås i løbet af året, bør fortsætte bagefter som en del af EU's kulturelle samarbejde og en ny europæisk handlingsplan for kulturarv. Der er også projekter, der enten er i gang, eller som skal til at begynde, i konfliktramte zoner med det formål at beskytte og genskabe beskadiget kulturarv, fremme jobskabelsen og skabe bedre livsgrundlag.

Kommissionen og den højtstående repræsentant vil:

- Fremme de kulturelle og kreative sektorer på Vestbalkan gennem en øget støtte fra Et Kreativt Europa og ved at anvende instrumentet til førtiltrædelsesbistand til at støtte kulturen i udvidelseslandene og på Vestbalkan, særligt i forbindelse med gennemførelsen af de forbundne flagskibsinitiativer i handlingsplanen til støtte for omstillingen i landene på Vestbalkan.
- Forberede iværksættelsen af en tredje fase af det østlige partnerskabs kulturprogram og styrke civilsamfundet gennem kultur i Middelhavslandene
- Iværksætte en forberedende foranstaltning vedrørende europæiske kulturhuse i partnerlande
- Styrke dialogen om kultur med Kina og indlede en ny dialog med Japan
- Gennemføre kulturprogrammet fra 11. Europæiske Udviklingsfond (inden for AVS) for landene i Afrika, Vestindien og Stillehavet, der supplerer tiltag i alle andre relevante EU-programmer, for at understøtte jobskabelse, identitetsopbygning, erhvervsuddannelse, audiovisuelt samarbejde og gennemføre UNESCO's konvention fra 2005 i udviklingslandene
- Udvikle strategier for kulturelt samarbejde på regionalt plan, begyndende med Vestbalkan, Mellemøsten og Nordafrika og Latinamerika
- Tilføje beskyttelse af kulturarv til listen af opgaver for missioner inden for rammerne af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik – når det er relevant – ved at bygge oven på igangværende missioner og projekter
- Støtte Silkevejens kulturarvskorridorer i Centralasien, Afghanistan og Iran

Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at:

[41] COM(2018) 65 final.

- Samarbejde om at udvikle fælles aktiviteter med Kommissionen, Unionens højtstående repræsentant og deres tjenestegrene, herunder EU-Udenrigstjenesten.

5. Tværgående foranstaltninger

Selv om de fleste foranstaltninger i den nye dagsorden primært bidrager til et af de tre mål – sociale, økonomiske og internationale relationer – er mange aspekter tværgående. To store områder for politiske foranstaltninger på EU-plan – kulturarv og det digitale område – vil gavne alle tre mål.

5.1 Beskytte og værdsætte kulturarven

Det europæiske år for kulturarv 2018 har haft en forrygende start med tusindvis af planlagte og afholdte aktiviteter over hele Europa. Kommissionen bidrager direkte ved at fokusere på ti hovedtemaer[42] på fire områder: Engagement, bæredygtighed, beskyttelse og innovation. Disse vil munde ud i anbefalinger, principper og værktøjer til at sikre, at året får et positivt eftermæle, og som bidrager til den nye dagsorden.

Ved afslutningen af det europæiske år vil Kommissionen:

- Fremlægge en **handlingsplan for kulturarv**, anmode medlemsstaterne om at udarbejde lignende planer på nationalt plan, og følge op på de 10 europæiske initiativer gennem Rådets arbejdsplaner på kulturområdet
- Foreslå at indarbejde resultaterne af det europæiske år i fremtidige EU-programmer og samhørighedspolitikken
- Støtte håndhævelsen af den kommende EU-forordning om import af kulturgenstande gennem en handlingsplan om ulovlig handel med kulturgenstande og oprette en videnskabspolitisk social platform for interessenter vedrørende truet kulturarv

5.2 Digital4Culture

Den digitale revolution giver mulighed for nye og innovative former for kunstnerisk skabelse, bredere, mere demokratisk adgang til kultur og kulturarv, og nye måder at få adgang til, forbruge og tjene penge på kulturelt indhold. For at afspejle denne udvikling er Kommissionen ved at udarbejde en ny EU-strategi, Digital4Culture, for at bygge videre på forslagene vedrørende ophavsret, det audiovisuelle område og radio og tv under strategien for det digitale indre marked og skabe grundlag for fremtidige tiltag under Unionens næste flerårige finansielle ramme.

Kommissionen vil:

- Skabe et netværk af kompetencecentre over hele EU for at beskytte viden om truede kulturarvsmonumenter gennem en omfattende digitalisering (2019)
- Oprette et onlineregister over europæiske film og lancere EU's første filmuge med det formål at gøre europæiske film tilgængelige i skoler over hele Europa (2019)
- Oprette et fælleseuropæisk netværk af digitale kreative og innoverende centre for at støtte den digitale omstilling (2020)
- Fremlægge de næste skridt for Europeana, EU's digitale platform for kulturarv

[42] De 10 europæiske initiativer er centrale temaer for tværsektorielle politiske tiltag, herunder uddannelse, ulovlig handel, kvalitetsprincipper for genopbygning, bæredygtig kulturturisme, færdigheder og innovation.

(2018)

- Lancere pilotmentorordninger for fagfolk på det audiovisuelle område – især kvinder – for at hjælpe nye talenter med at udvikle deres karrierer og evner (2019)
- Fremme tværfaglige forbindelser og samarbejde mellem kunst og teknologi til bæredygtig innovation på det industrielle og det samfundsmæssige plan (2018)

6. Gennemføre den nye dagsorden

Under hensyntagen til nærhedsprincippet er det EU's opgave at udarbejde incitamenter og retningslinjer til at afprøve nye ideer og støtte medlemsstaterne i at fremme en fælles dagsorden. På nogle områder er der rigelig lejlighed til at gøre mere gennem strategiske retningslinjer, forbedrede arbejdsmetoder og pilotaktiviteter.

6.1. Samarbejde med medlemsstaterne

Den nye dagsorden bør gennemføres gennem arbejdsplaner og arbejdsmetoder – såsom den åbne koordinationsmetode – der er godkendt af medlemsstaterne.

For at øge virkningen af den foreslår Kommissionen også at fokusere på den konkrete gennemførelse på nationalt, regionalt eller lokalt plan, gennem fælles projekter, der medfinansieres af EU-instrumenter, ved at tilbyde peerlæring og teknisk bistand til medlemsstaterne, eller til de regionale eller lokale myndigheder, som medlemsstaterne udpeger.

Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at overveje følgende emner til det fælles arbejde:

- Deltagerorienteret forvaltning af kulturarven i samarbejde med Europarådet
- Kvalitetsprincipper for interventioner og genopbygning af kulturarv
- Adgang til finansiering og innovationskapacitet i de kulturelle og kreative sektorer
- Optrapning af kultur- og kulturarvsprojekter støttet af EU-programmer

6.2. Struktureret dialog med civilsamfundet

Kommissionen har planer om at udvide den nuværende strukturerede dialog[43] og række ud over de emner, der behandles inden for rammerne af den åbne koordinationsmetode, gøre bedre brug af mulighederne for onlinesamarbejde og åbne op for relevante organisationer uden for de kulturelle og kreative sektorer – vurderet fra sag til sag. Kommissionen vil også foreslå en mere aktiv rolle for civilsamfundet i udarbejdelsen af det europæiske kulturforum, der finder sted hvert andet år.

7. Fremme kultur gennem EU's politikker og programmer

Et kreativt Europa og dets opfølgningsprogram vil spille en direkte rolle i at støtte den nye dagsorden, og Kommissionen vil forbedre synergierne mellem projekter og politiske aktiviteter. Digital4Culture-strategien vil styrke sammenhængen mellem kulturelle, digitale og audiovisuelle initiativer. Kommissionen vil også støtte de samfundsmæssige, økonomiske og internationale mål i den nye dagsorden gennem foranstaltninger på andre politiske områder, og andre – nuværende og fremtidige – EU-politikker og tiltag skal supplere og støtte medlemsstaternes kulturpolitikker.

[43] www.voicesofculture.eu.

8. De næste skridt

Den nye europæiske kulturdagsorden er en vigtig del af Kommissionens reaktion på mandatet fra Det Europæiske Råds møde i december 2017. Den danner en ramme for den næste fase af samarbejdet på EU-plan med henblik på at imødegå de aktuelle samfundsmæssige udfordringer gennem den forandrende kraft i kultur. Der foreslås en ny tilgang inden for en helhedsorienteret vision, der skaber synergier på tværs af kulturelle sektorer og andre politikområder. Den succesrige gennemførelse af den nye dagsorden og de indeholdte foranstaltninger kræver et tæt samarbejde med og inddragelse af Europa-Parlamentet, Rådet og medlemsstaterne samt af kulturelle aktører.

Politisk samarbejde under den nye dagsorden vil blive støttet i 2019 og 2020 af Et Kreativt Europa og andre EU-programmer, som finansierer kulturelle projekter, og fra 2021 af opfølgningsprogrammer i EU's næste flerårige finansielle ramme.